

MEDICAL express

ΕΤΟΣ 140 ■ Τεύχος 134 ■ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2005

Μ. ΠΙΤΣΙΛΙΔΗΣ Α.Ε.
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ 102
155 72 ΓΛΥΦΑΔΑ
e-mail: marketing@novartis.gr

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ
"Σπάνια νοσήματα" και "ορφανά φάρμακα"

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

› Καρκίνος του Προστάτη
Επιδημιολογία, Στατιστικά
και Φυλετικά Στοιχεία

ΚΥΡΙΑ ΑΡΘΡΑ

- › Φλουβασατίνη και μεταβολισμός λιπιδίων
- › Καρκίνος Μαστού-Ενημέρωση
- › Νεώτερα για τις στατίνες
- › Το φάρμακο της πρόωρης εκσπερμάτισης
- › Οι ανησυχητικές περιπτώσεις γρίπης πουλερικών

ΣΤΗΝ ΥΠΕΡΤΑΣΗ...

...ΧΕΙΡΕΙ ΤΟ
"ΤΡΑΝΩ ΧΕΡΙ"

NEO **Co-Diovan®** 125/160
Ενισχυμένη δράση και προστασία

Για καλύτερη αντιμετώπιση των ασθενών με υπέρταση

NOVARTIS

NOVARTIS PHARMA A.E. NO. 100
11527 Αθήνα
Τηλ: 210 772 1000
FAX: 210 772 1001
www.novartis.gr

LESCOL^{XL} 80 mg
ΦΙΝΒΑΣΤΑΤΙΝΗ ΣΟΔΙΟΥΜ

NOVARTIS

NOVARTIS PHARMA A.E. NO. 100
11527 Αθήνα
Τηλ: 210 772 1000
FAX: 210 772 1001
www.novartis.gr

ΚΑΡΔΙΑΚΟΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ

Για καλύτερη αντιμετώπιση των ασθενών με υπέρταση, ημερησίως 1 ή 2 δόσεις

Καρκίνος του Προστάτη

Επιδημιολογία, Στατιστικά και Φυλετικά Στοιχεία

Δρ. Αθανάσιος Χ. Μπαντής/
Ουρολόγος, Επιμελητής Β' Ε.Σ.Υ
Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου
Αλεξανδρούπολης

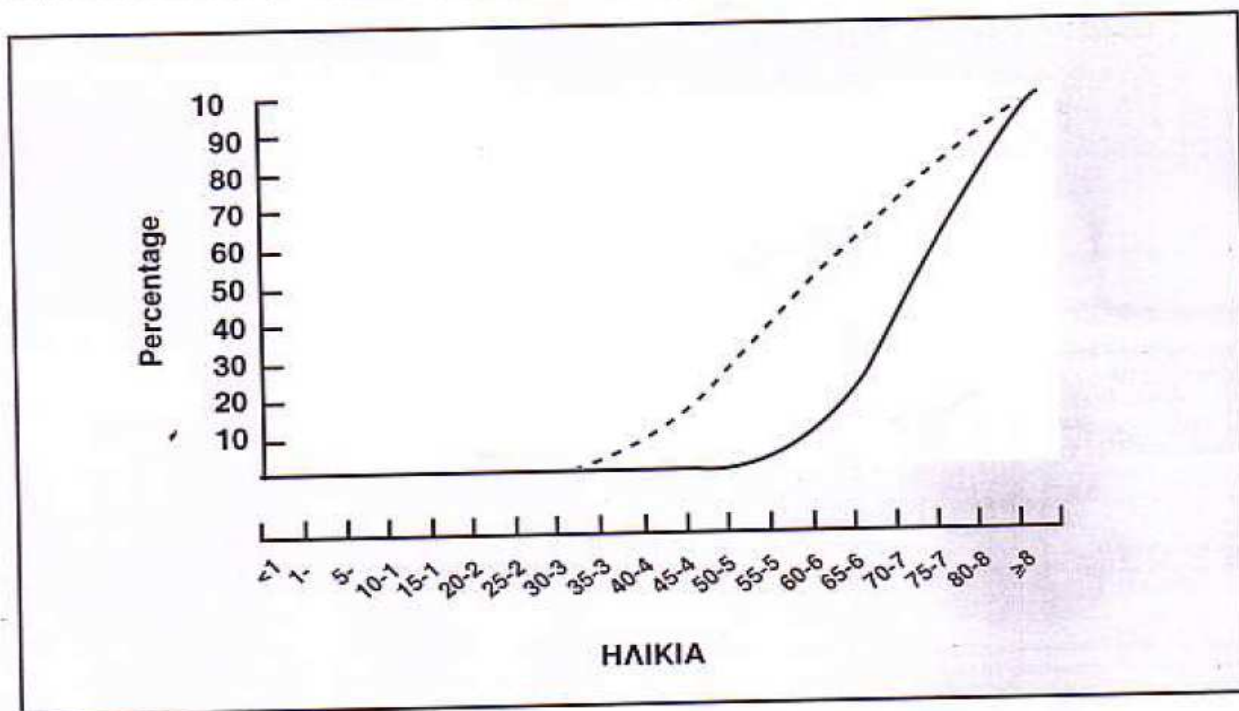
Ο καρκίνος του προστάτη αποτελεί τον πιο συχνό καρκίνο ανάμεσα στον ανδρικό πληθυσμό. Στις ΗΠΑ το 1999 διαγνώστηκαν 165.000 νέες περιπτώσεις καρκίνου του προστάτη από τις οποίες 38.000 αφορούσαν άνδρες ηλικίας μικρότερης των 65 ετών. Κατά το ίδιο έτος αναφέρθηκαν 41.800 θάνατοι/1999, από την νόσο αυτή, ενώ το επόμενο έτος (2000) ο αριθμός των νέων περιπτώσεων ανήλθε στις 185.000 (31,07%/ θάνατοι το 2000²). Οι

αριθμοί αυτοί τον τοποθετούν στην δεύτερη θέση όσον αφορά την πιο συχνή αιτία θανάτου από νεοπλασμάτα σε άνδρες όλων των ηλικιών, και σαν την κυριότερη αιτία θανάτου από καρκίνο σε άνδρες ηλικίας μεγαλύτερης των 55 ετών^{2,3}.

Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η επίπτωσή του κυμαίνεται μεταξύ 80-100/100.000 άρρενες ετησίως και αντιπροσωπεύει το 23,5% των καρκίνων ανάμεσα στον ανδρικό πληθυσμό των χωρών αυτών⁴. Με βάση τα στοιχεία αυτά ο καρκίνος του προστάτη κατατάσσεται στη δεύτερη θέση, όσον αφορά την συχνότητα εμφάνισής του, μετά τον καρκίνο του πνεύμονος^{4,5}. (Εικόνα 1)

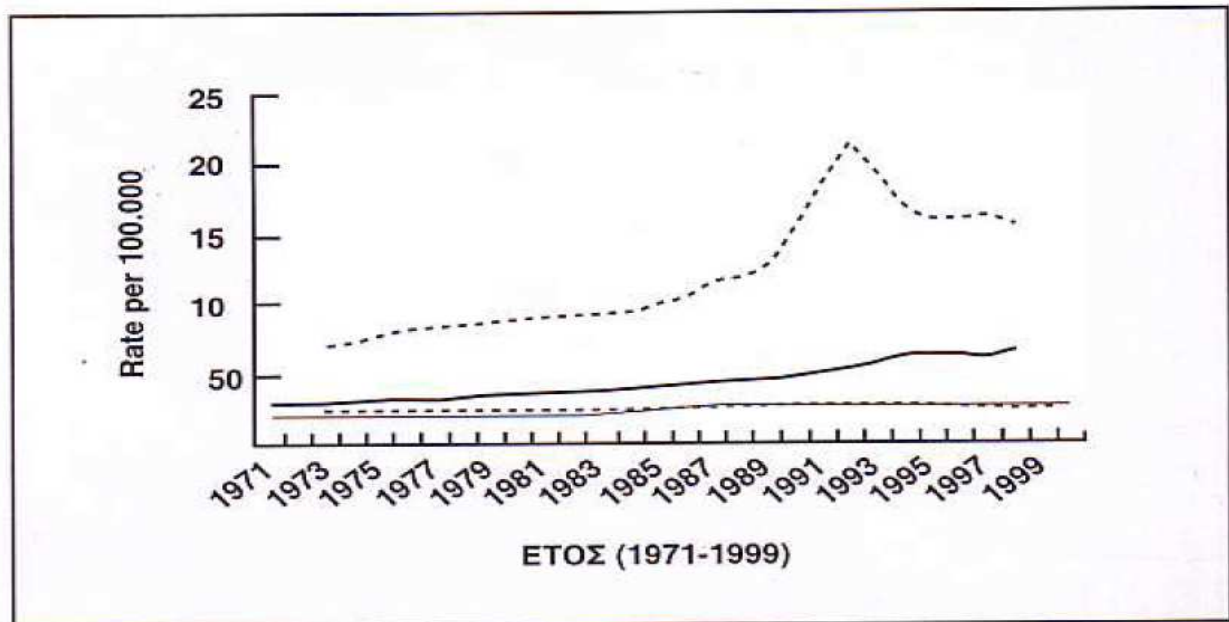
Ανά δεκαετία της ζωής η ποσοστιαία

αναλογία όσον αφορά την συχνότητα της νόσου σχεδόν διπλασιάζεται και ενώ σε άνδρες ηλικίας 50 ετών η αναλογία αυτή είναι 10% στην ηλικία των 80 ετών φθάνει το 70%. Η ηλικία με την μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης της νόσου είναι περίπου τα 70 έτη με αποτέλεσμα ένα ποσοστό 50% των ασθενών να πεθαίνει από την ίδια τη νόσο, ενώ το υπόλοιπο 50% θα πεθάνει με τη νόσο σε κάποιο στάδιο εξέλιξης της από άλλη αιτία. Επιδημιολογικές μελέτες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει μεγάλη συσχέτιση του καρκίνου του προστάτη με τις διαιτητικές συνήθειες, το κάπνισμα, τα αφροδίσια νοσήματα, τις σεξουαλικές συνήθειες και την επαγγελματική δραστη-

Εικόνα 1: Διορθωμένη κατά ηλικία θνητότητα από καρκίνο του προστάτη (συνεχής γραμμή) και καρκίνου του μαστού (διακεκομμένη γραμμή). Συχνότητες στα γενικό πληθυσμό.

Αφιέρωμα

Εικόνα 2: Διορθωμένη κατά έτος συχνότητα του καρκίνου του προστάτη. Η συχνότητα της νόσου απεικονίζεται με την διακεκομμένη γραμμή, ενώ οι υπόλοιπες παρουσιάζουν την θνητότητα των ασθενών.

ριότητα⁹. Αντίθετα η αυξημένη τιμή της τεστοστερόνης του αίματος φαίνεται ότι αποτελεί ένα καθοριστικό παράγοντα για την εμφάνιση της νόσου^{10,11}.

Ο καρκίνος του προστάτη έχει ένα μοναδικό χαρακτηριστικό σε σχέση με τα υπόλοιπα νεοπλασμάτα των συμπαγών οργάνων. Υφίσταται σε δύο μορφές. Η πρώτη, που ονομάζεται ιστολογικός ή λανθάνων (latent) καρκίνος, ευρίσκεται σε νεκροτομικές μελέτες ανδρών που απεβίωσαν για οποιοδήποτε λόγο εκτός καρκίνου του προστάτη¹². Η δεύτερη μορφή είναι ο κλινικός καρκίνος του προστάτη που διαγιγνώσκεται κατά την διάρκεια της ζωής του ασθενούς. Αυτή η μορφή εμφανίζει επίπτωση πολύ μικρότερη από εκείνη του λανθάνοντος καρκίνου και σχετίζεται άμεσα με την ηλικία του μελετούμενου πληθυσμού, τη φυλή και τη γεωγραφική κατανομή που λαμβάνει χώρα η μελέτη^{12,14}.

Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα γεωγραφικών και φυλετικών διαφορών, όσον αφορά το δείκτη του κλινικά διαγνωσμένου καρκίνου του προστάτη, που κυμαίνεται από

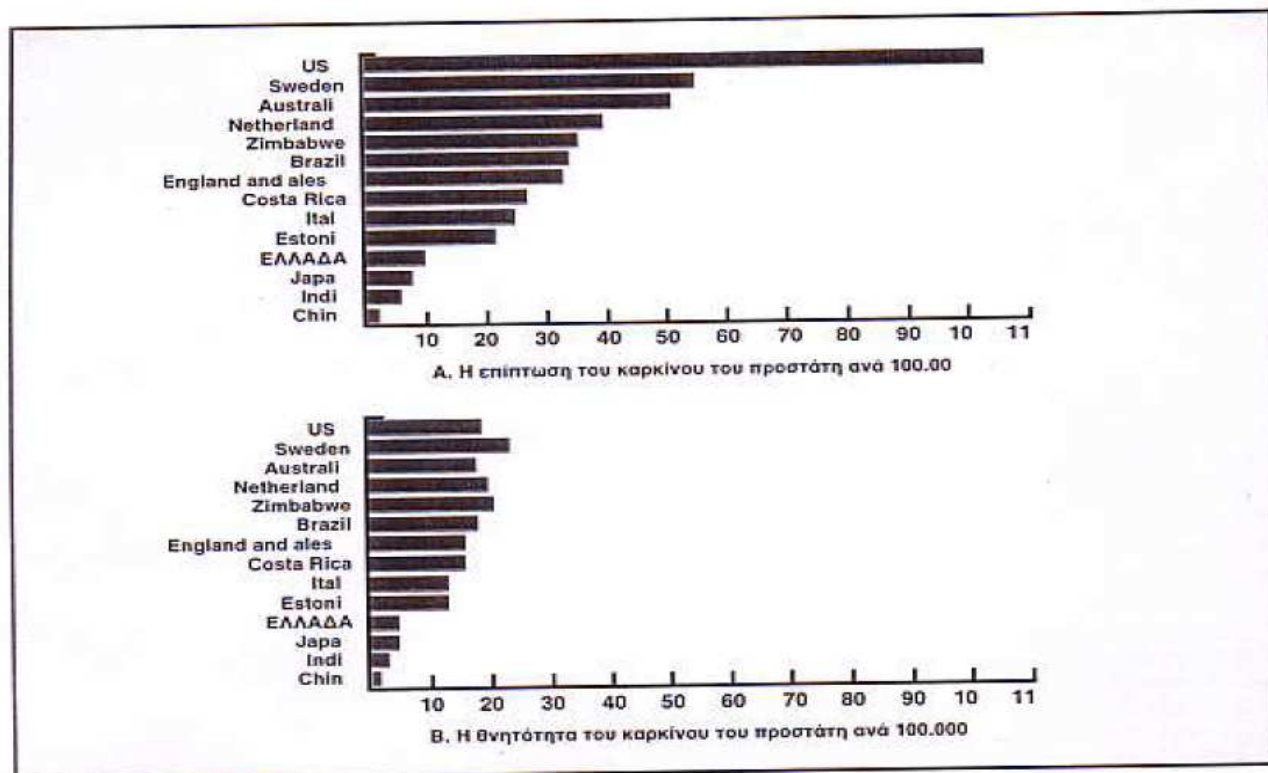
0,8 ανά 100.000 κατοίκων στην Σαγκάη και φθάνει στο 100,2 ανά 100.000 στους μαύρους που ζούν στο Alameda County της California¹⁵. Ο υψηλότερος δείκτης εμφάνισης της νόσου παρατηρείται μεταξύ των μαύρων των ΗΠΑ, ακολουθούν οι λευκοί της Β. Αμερικής και έπονται οι Σκανδιναβοί¹⁶ (Εικόνα 2). Οι δείκτες συχνότητας του καρκίνου του προστάτη είναι σχετικά χαμηλοί της κατοίκους των Ευρωπαϊκών χωρών, με μικρή υπεροχή των Δυτικών έναντι των Ανατολικών και Νοτίων χωρών της ηπείρου¹⁷. Στην Ελλάδα κατέχουμε μία από της χαμηλότερες θέσεις σε σχέση με της υπόλοιπες χώρες με θνητότητα που υπολογίζεται σε 8,7-12 /100,000 κατοίκους¹⁸ (Εικόνα 3). Μεταξύ των ετών 1973 και 1989 η επίπτωση του καρκίνου της ΗΠΑ παρουσίασε μία συνεχιζόμενη αύξηση της τάξης των 2,7/100000 κατοίκους ανά έτος. Από το 1987 έως και το 1992 παρατηρήθηκε μία απότομη αύξηση της τάξης του 84% (από 102,9 σε 190,1/100000 κατοίκους), την οποία ακολούθησε μία απότομη μείωση

της τάξης του 11% μεταξύ των ετών 1992-1993 (Εικόνα 2).

Αυτή η μείωση συνεχίστηκε και τα επόμενα έτη με αποτέλεσμα στα μέσα του 1997 να επανεκτιμηθεί η επίπτωση του προστατικού καρκίνου σε 210.000 νέες περιπτώσεις για το 1997, σε σχέση με της αρχικές προβλέψεις όπου υπολογιζόταν άνω των 250.000 νέων περιπτώσεων για το συγκεκριμένο έτος. Το σημαντικότερο της όλων ήταν η διαπίστωση ότι το 1997 για πρώτη φορά στην ιστορία του καρκίνου του προστάτη, παρουσιάστηκε μία μείωση της θνητότητας εξαιτίας του στις ΗΠΑ, που υπολογίστηκε στο 1,2% ετησίως. Το παραπάνω αποδόθηκε πρωτίστως στη συστηματική χρήση του PSA σε προγράμματα προσυμπτωματικού ελέγχου και αποτελεί ένα έμμεσο στοιχείο με ιδιαίτερη βαρύτητα υπέρ της χρήσης του PSA στην πρώιμη διάγνωση του καρκίνου του προστάτη^{12,14}.

Βιβλιογραφία

1. Routh JC, Leibovich BC: Adenocarcinoma of the prostate: epidemiological trends, screening,

Εικόνα 3: Η επίπτωση (Α) και η θνητότητα (Β) του καρκίνου του προστάτη, υπολογισμένη ανά 100.000 κατοίκους. Η Ελλάδα κατέχει μία από τις χαμηλότερες θέσεις (8,7:100.000).

diagnosis, and surgical management of localized disease. *Mayo Clin Proc.* Jul;80(7):899-907, 2005.

2. Quinn M and Bobb P: Patterns and trends in prostate cancer incidence, survival, prevalence and mortality. Part 1: international comparisons. *BJU* 90(2):pp162,2002.

3. Hsing A, Tsao L, Devesa S et al: International trends and patterns of prostate cancer incidence and mortality. *Int J Cancer* 85(1):60-7,2000.

4. Greenle R, Murray T, Bolden S et al: Cancer statistics 2000. *CA Cancer J Clin* 50(1):7-33, 2000.

5. Garfinkel L and Mushinski M: US cancer incidence, mortality and survival:1973-1996. *Stat Bull Metropol Insur Co* 80(3):23-32, 1999.

6. Moller-jensen O, Esteve J, Moller H et al: Cancer in the European community and its member states. *Eur J Cancer* 26:1156-67, 1990.

7. Martin B, Chell C, Pollard S et al: Similar age-specific PSA, complexed PSA, and percent

cPSA levels among African-American and white men of southern Louisiana. *Prostate-specific antigen. Urology* 61(2):375-9,2003.

8. D'Amico AV, Cote K, Loffredo M et al: Pretreatment predictors of time to cancer specific death after prostate specific antigen failure. *J Urol* 169(4):1320-4, 2003.

9. Zaridze DG and Boyle P: Cancer of the prostate: epidemiology and etiology. *Br J Urol* 59:493-502,1987.

10. Franks LM: Latent carcinoma of the prostate. *J Path Bacter* 68:603-16,1994.

11.Κ. Δημοπούλου: Ουρολογία, Νεοπλασματα του προστάτη Εκδ.Ε΄:379-402,1998.

12. Wingo PA, Tong T, Bolden S et al: Cancer statistics 1995. *Cancer J Clin* 45:8-31,1995.

13. Carter HB and Coffey DS: The prostate: an increasing medical problem. *Prostate* 16:39-48,1990.

14. Stephenson RA and Stanford JL: Population based prostate cancer trends in the united

states: patterns of change in the era of prostate specific antigen. *World J Urol* 15(6):331-5, 1997.

15. Gronberg H and Bergh A: Prostate cancer in northern Sweden. Incidence, survival and mortality in relation to tumor grade. *Acta Oncol* 33:359,1994.

16. Wingo PA, Ries LAG, Rozenberg HM, et al: Cancer incidence and mortality 1973-1995: a report of the US cancer 82:1197-207, 1998.

17. Γιαννάπουλος Άρης, Γρηγοράκης Αλευβιάδης: «Το PSA, τα μοριακά του κλάσματα και το PSMA στον καρκίνο του προστάτη». Εκδόσεις «ΖΗΤΑ» Αθήνα 2000.

18. Wingo PA, Landis S, Ries Lag et al: An adjustment to the 1997 estimate for new prostate cancer cases. *Cancer* 80(9):1810-13,1997.

19. Metlin CJ, Murphy GP, Rosenthal DS et al: The national Cancer Data Base report on prostate carcinoma after the peak in incidence rates in the U.S. *Cancer* 83(8):1679-84, 1998. +